

OBSAH

Úvod (J. Trajtelová)	7
1/ Podoby intersubjektivty a interpersonality vo filozofii Anthonyho J. Steinbocka	9
Jana Trajtelová	
2/ K fenomenológii osoby Maxa Schelera	55
Monika Benkóová	
Appendix	
Interpersonálna pozornosť a exemplarita	91
Anthony J. Steinbock	

ÚVOD

Monografia *Osoba ako fenomén: Od intersubjektivity k interpersonalite* je skromným príspevkom na poli fenomenologických výskumov intersubjektivity a skúmania zmyslu osoby, ktorý vznikol v Centre fenomenologických štúdií na Katedre filozofie FF TU v Trnave. Prináša dve vzájomne sa tematicky dopĺňajúce štúdie a preklad textu amerického filozofa Anthonyho J. Steinbocka, ktorého filozofická práca už nie je v našom prostredí neznáma a ktorý ako hosťujúci profesor poskytol sériu prednášok aj na pôde Trnavskej univerzity (v rokoch 2012 a 2014).

Zámer prvej kapitoly s názvom *Podoby intersubjektivity a interpersonalite vo filozofii Anthonyho J. Steinbocka* je dvojaký. Jednak má ambíciu predstaviť filozofickú tvorbu tohto súčasného amerického fenomenológa, jednak sa sledovaním línie jeho myslenia užšie zameriava na otázky spojené s problematikou intersubjektivity a jej podobami na poli jedinečného personálneho bytia a personálnych vzťahov. Steinbockovu tvorbu sledujem od jej počiatkov, teda od výskumov generatívnej fenomenológie E. Husserla vrátane autorovho ďalšieho tvorivého rozpracovania tejto témy. Ďalej sa venujem jeho významnému aktuálnemu príspevku na pôde fenomenológie emócií a pre lepšiu ilustráciu bližšie predstavujem aj fenomén nádeje. Kapitolu uzatváram úvahami, ktoré patria k Steinbockovmu výskumu

náboženskej, konkrétne mystickej skúsenosti, ktoré pokladám za prirodzené vyústenie náčrtu jeho fenomenológie osoby.

V druhej kapitole *K fenomenológii osoby Maxa Schelera* zas Monika Benkóová prináša podrobnú štúdiu problematiky osoby a lásky ako jej fundamentálneho konštitutívneho princípu. Z rôznych hľadísk objasňuje špecifiká Schelerovho chápania osoby a následne celej interpersonálnej sféry ľudskej skúsenosti. Zdôrazňuje význam jedinečnosti, dynamickosti a nevypočítateľnosti personálneho bytia, zmysel individuálneho určenia, lásky a zodpovednosti. Významnou témou je nevyhnutne aj otázka emocionality a jej konštitutívny význam na poli interpersonálnych vzťahov. Pojem lásky sa tu stáva „prostriedkom, ktorý nás z oblasti izolovaného subjektu presúva do personálnej, či presnejšie interpersonálnej dimenzie.“

Ako dodatok k monografii slúži preklad Steinbockovho textu *Interpersonálna pozornosť a exemplarita*, ktorý nielen dopĺňa prvú štúdiu a sám za seba demonštruje originálne filozofické implikácie a spôsoby, akým A. J. Steinbock pristupuje k nastoleným témam, ale zároveň analyzuje, integruje a kreatívne rozvíja aj Schelerovo myslenie v otázkach významu emocionálneho života osoby, vodcovstva a exemplarity. Na základe predstavených fenoménov, najmä exemplarity, a vzhľadom na rozlíšenie medzi sprítomnením a zjavením ako dvoma spôsobmi danosti, autor opisuje rozdiely medzi perceptuálnou a epistemickou pozornosťou a interpersonálnou pozornosťou, aby tým zdôraznil neredukovateľnosť a špecifickosť oboch týchto typov pozornosti, či skôr fundamentálny charakter interpersonálneho typu pozornosti.

Jana Trajtelová